

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2005, č. j. X, o námitce podjatosti vznesené vůči soudkyním Krajského soudu v Brně JUDr. Miladě Haplové, JUDr. Jarmile Ďáskové, JUDr. Janě Kubenové a JUDr. Evě Loukotkové,

t a k t o:

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Milada Haplová, JUDr. Jarmila Ďásková, JUDr. Jana Kubenová a JUDr. Eva Loukotková **n e j s o u v y l o u č e n y** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 32 Cad 24/2006.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou projednávanou u Krajského soudu v Brně se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2005, č. j. X, kterým jí nebyla poskytnuta jednorázová peněžní částka podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945.

Návrhem podaným v zákonné lhůtě uplatnila žalobkyně námitku podjatosti vůči ve výroku uvedeným soudkyním Krajského soudu v Brně, které dle poučení připadají do úvahy pro řízení ve věci žalobkyně. Žalobkyně uvádí, že jména členek senátu jsou jí zcela neznámá. Podivuje se však nad tím, že senát je složen ze samých žen. Žalobkyně v nominaci postrádá mužský element, který by přispěl pohledem jiným, zbaveným stereotypů typických pro ženské konání. Senát by měl být vyvážen, měl by reflektovat různé životní postoje a měl by obsahovat mužský prvek. V tomto smyslu tedy žalobkyně má námitky vůči složení senátu.

Ve svých vyjádřeních k podané námitce podjatosti všechny jmenované soudkyně uvedly, že nemají žádný vztah k účastníkům řízení ani k projednávané věci. Dále uvedly, že sama žalobkyně přiznává, že je ani nezná.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti,

které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Smysl a účel ustanovení o vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení pak spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „předchozí soudní řízení“ interpretovat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce.

Žalobkyně však neuvádí žádné námitky, které by § 8 s. ř. s. výslovně obsahoval, ani námitky, které by vyplývaly z jeho smyslu (k tomu viz předchozí odstavec). Žalobkyně svou námitku podjatosti směřuje výhradně k tomu, že senát je obsazen toliko ženami. K námitce podjatosti směřující pouze proti pohlaví soudců (soudkyň) se Nejvyšší správní soud již zabýval, blíže viz usnesení ze dne 10. 2. 2005, č. j. Nao 2/2005 - 299 (publikováno pod č. 541/2005 Sb. NSS). Zde se uvádí, že uvedená „skutečnost podle § 8 odst. 1 věty první s. ř. s. nemůže být důvodem k jejich vyloučení. Pohlaví soudce, stejně tak například jeho věk, sexuální orientace nebo rasová, etnická či národnostní příslušnost nemohou být samy o sobě důvodem podjatosti. Jedná se totiž o v zásadě nezměnitelné charakteristiky osoby soudce, které jsou vlastní všem lidem a které – jakkoli jistě v nikoli bezvýznamné míře formují či mohou formovat názory, postoje a hodnotovou orientaci konkrétní osoby – samy o sobě zpravidla neovlivňují vztah soudce k věci, kterou rozhoduje. Tento vztah by sice mohly za určitých okolností ovlivňovat, ovšem zpravidla jen tehdy, kdyby věc soudcem projednávaná se (přímo či nepřímě) dotýkala některé z těchto charakteristik nebo s ní souvisela, a to takovým způsobem a tak intenzívně, že by daný soudce nedokázal ve vztahu ke svému rozhodování v konkrétním případě od svého pohlaví, věku, sexuální orientace, rasové, etnické či národnostní příslušnosti nebo jiné obdobné charakteristiky a od tím ovlivněných názorů, postojů a zastávaných hodnot v míře potřebné pro zachování nestrannosti a nezávislosti rozhodování abstrahovat.“

V případě námitky podjatosti vznesené žalobkyní však není ani náznak takového ovlivnění soudkyň, které mají věc podle rozvrhu práce rozhodovat. Žalobkyně ostatně ani neuvádí konkrétní skutečnosti, které by dávaly důvod pochybovat o jejich nepodjatosti v konkrétním případě proto, že jsou ženského pohlaví. Žalobkyně pouze v obecné rovině konstatuje, že obsazení soudu by prospěl i mužský prvek. Obsazení soudu si však nemůže určovat žalobkyně sama, nýbrž toto je stanoveno rozvrhem práce. Z výše uvedených důvodů rozhodl zdejší soud tak, jak je ve výroku uvedeno. Nad tento rámec pak ještě zdejší soud

dodává, že o předmětné námitce podjatosti rozhodl v senátě složeném naopak většinou (nikoliv ovšem výlučně) z mužů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu